

Geneza współczesnej filozofii wartości

SKRYPT
DO WYKŁADU
Z AKSJOLOGII
I PRAKSEOLOGII

Andrzej J. Noras
Tomasz Kubalica

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
WYDAWNICTWO

Andrzej J. Noras (0000-0002-4150-2766)

(1960–2020) – polski filozof specjalizujący się w filozofii niemieckiej, historii filozofii nowożytnej i współczesnej, nauczyciel akademicki związany z uczelniami w Katowicach. Najważniejsze prace:

Nicolaia Hartmanna koncepcja wolności woli (Katowice 1998); *Kant a neokantyzm badeński i marburski* (Katowice 2005); *Kant i Hegel w sporach filozoficznych osiemnastego i dziewiętnastego wieku* (Katowice 2007); *Historia neokantyzmu* (Katowice 2012); *Kłopoty z filozofią* (Katowice 2015).

Tomasz Kubalica (0000-0001-7585-7138)

(ur. 1975) – polski filozof, dr hab. nauk humanistycznych, profesor uczelnianny w Instytucie Filozofii Wydziału

Humanistycznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Najważniejsze prace: *Prymat rozumu praktycznego w logice. Teoria prawdy neokantowskiej szkoły badeńskiej* (Katowice 2009); *Unmöglichkeit der Erkenntnistheorie: Leonard Nelsons Kritik an der Erkenntnistheorie unter besonderer Berücksichtigung des Neukantianismus* (Frankfurt am Main 2017); *Johannes Volkelt und das Problem der Metaphysik* (Würzburg 2014); *Hans Kelsen a problem interpretacji prawa* (Katowice 2021).

**Geneza współczesnej
filozofii wartości
Skrypt do wykładu z aksjologii
i prakseologii**

Andrzej J. Noras
Tomasz Kubalica

**Geneza współczesnej
filozofii wartości
Skrypt do wykładu z aksjologii
i prakseologii**

RECENZJA

Leszek Kopciuch

Spis treści

Uwagi wstępne	9
Rozdział 1	
Wprowadzenie	15
1.1. Pojęcia aksjologii i wartości	15
1.2. Zagadnienia aksjologii <i>sensu largo</i>	18
1.3. Geneza aksjologii	19
1.3.1. Platon	21
1.3.2. Arystoteles ze Stagiry	25
1.3.3. Tomasz z Akwinu	29
1.3.4. Baruch Spinoza	31
1.3.5. David Hume	33
1.3.6. Immanuel Kant	35
Rozdział 2	
Rudolf Hermann Lotze i pojęcie wartości	40
2.1. Ekonomiczna geneza pojęcia wartości	40
2.2. Pojęcie wartości według Lotzego	44
2.3. Metafizyka a wartość	47
Rozdział 3	
Wilhelm Windelband i świadomość normatywna	49
3.1. Problem filozofii	50
3.2. Problem wartości	53
3.3. Świadomość normatywna	55
Rozdział 4	
Heinrich Rickert i przedmiot poznania jako wartość	58
4.1. Przedmiot poznania	59
4.2. Klasyfikacja nauk	62
4.3. Problem wartości	64

4.4. Aksjologiczne kryterium negacji	67
4.5. System wartości	69
Rozdział 5	
Friedrich Wilhelm Nietzsche i przewartościowanie wartości .	72
5.1. Wolność	73
5.2. Moralność	74
5.3. Resentyment i jego krytyka	75
5.4. Wola mocy	80
5.5. Nadczłowiek	80
5.6. Śmierć Boga	85
Rozdział 6	
Franz Brentano i szkoła austriacka	89
6.1. Psychologia opisowa	90
6.2. Teoria intencjonalności	92
6.3. Wartość (dobro)	95
Rozdział 7	
Christian von Ehrenfels i Alexius Meinong	98
7.1. Christian von Ehrenfels – wartość jako obiekt możliwego pożądania	98
7.2. Alexius Meinong – wartości jako przedmiot prezentowany przez uczucie	101
Rozdział 8	
Max Scheler i fenomenologia wartości	105
8.1. Metoda fenomenologiczna	105
8.2. Materialna etyka wartości	107
8.3. Wartość	112
Rozdział 9	
Roman Ingarden i wartości estetyczne	115
9.1. Pojęcie wartości	116
9.1.1. Materia wartości	117
9.1.2. Formalna struktura wartości	117
9.1.3. Sposób istnienia wartości	118
9.2. „Wysokość” wartości	120
9.2.1. Względność wartości	122
9.2.2. Autonomia wartości	123

9.2.3. Dziedziny lub rodzaje wartości	123
9.3. Wartość estetyczna	124
9.3.1. Kwestia obiektywności wartości estetycznych	126
9.3.2. Kwestia jakości wartości estetycznych	126
9.4. Jakość artystycznie wartościowa	128
9.4.1. Pojęcie wartości artystycznej	131
9.4.2. Wartości artystyczne (pozytywnie)	131
9.4.3. Wartości artystyczne (negatywnie)	131

Rozdział 10

Nicolai Hartmann i problem absolutności wartości	133
10.1. Filozofia systematyczna Hartmanna	133
10.2. Problem wartości	136
10.2.1. Byt idealny a byt realny	137
10.2.2. Absolutność wartości	141
10.2.3. Gnoseologiczny charakter samoistności wartości	143

Rozdział 11

George Edward Moore i intuicjonizm brytyjski	146
11.1. Definicja dobra	146
11.2. Błąd naturalistyczny	147

Rozdział 12

Aksjologia w Polsce	151
12.1. Florian Znaniecki i nauka o wartościach moralnych	151
12.1.1. Nauka o wartościach moralnych	153
12.1.2. Racjonalne ujęcie wartości	154
12.2. Władysław Tatarkiewicz i bezwzględność dobra	158
12.2.1. Bezwzględność i obiektywność dobra	159
12.2.2. System wartości	163
12.3. Henryk Elzenberg i wartość perfekcyjna	164
12.3.1. Aksjologia formalna	165
12.3.2. Aksjologia merytoryczna	167

Rozdział 13

Ludwig von Mises i prakseologia	171
13.1. Pojęcie prakseologii	171
13.2. Ludwig von Mises	173
13.2.1. Prakseologia	173
13.2.2. Indywidualna ocena wartości (sąd wartościujący)	176

Rozdział 14	
Tadeusz Kotarbiński i prakseologia dobrej roboty	178
Bibliografia	185
Indeks osób	199
Summary	201

Uwagi wstępne

Niniejszy skrypt zawiera jednocześnie syntezę i uzupełnienie treści dydaktycznych przekazywanych od dziesięciu lat w ramach wykładu z aksjologii i prakseologii studentom kierunku: doradztwo filozoficzne i coaching. Skrypt ten był rokrocznie aktualizowany zgodnie z bieżącą wiedzą o wykładanym przedmiocie, by ostatecznie przekształcić się w zrecenzowany podręcznik akademicki.

Można go traktować jako wynik projektu badawczo-dydaktycznego, który podjąłem wraz z prof. dr. hab. Andrzejem J. Norasem. Naprzemiennie prowadziliśmy wykład z aksjologii i prakseologii na podstawie wspólnych notatek, publikowanych dziś dzięki życzliwej zgodzie Rodziny Zmarłego. Toteż wydanie podręcznika traktuję jako podsumowanie naszej wieloletniej współpracy naukowej i dydaktycznej, której z powodu przedwczesnej śmierci Profesora, niestety, nie udało się sfinalizować za jego życia. Przede wszystkim jestem wdzięczny za możliwość wieloletniej współpracy i szereg innych projektów, które razem realizowaliśmy.

Przedmiotem prezentowanego studium są początki współczesnej myśli aksjologicznej. Zostało ono poprzedzone historycznym wprowadzeniem do zagadnienia wartości, a koncentruje się na analizie i komentarzu do podstawowych założeń różnych koncepcji filozofii wartości z przełomu XIX i XX wieku, kiedy termin i pojęcie wartości kształtowały się w ogniu filozoficznej dyskusji, głównie za sprawą neokantowskiej szkoły badeńskiej. Szkoła badeńska – zwana również szkołą południowo-zachodnio-niemiecką, albo krócej:

południowoniemiecką – stanowiła jeden z licznych kierunków filozoficznych neokantyzmu, który od 1890 do 1930 roku dominował głównie na uniwersytetach w Heidelbergu, Fryburgu Bryzgowijskim i Strasburgu¹. Jej głównymi przedstawicielami byli: Wilhelm Windelband (1848–1915) i Heinrich Rickert (1863–1936), ponadto: Hugo Münsterberg (1863–1916), Max Weber (1864–1920), Jonas Cohn (1869–1947), Emil Lask (1875–1915), Bruno Bauch (1877–1942), Gustav Radbruch (1878–1949), Helmuth Plessner (1892–1985) i Eugen Herrigel (1884–1955).

Głównym zadaniem podręcznika jest przedstawienie syntetycznego źródła wiedzy naukowej studentom. Skrypt, podobnie jak podręcznik akademicki, ma stanowić punkt wyjścia do dalszych lektur i studiów w danej dziedzinie nauki. Stąd priorytetem stało się ukazanie aksjologii i prakseologii w perspektywie klasycznych zagadnień filozofii wartości i problemów związanych z ich rozumieniem oraz wyjaśnienie pojęcia wartości rozumianej jako ostateczny wyznacznik naszego myślenia i działania. Niniejsze opracowanie ma odsłonić historyczną dynamikę rozwoju problematyki aksjologicznej, wzajemne związki i zależności między poszczególnymi twórcami. Staraliśmy się przy tym odnaleźć w ich poglądach odpowiedzi na następujące pytania:

1. Jaka jest natura wartości i ich charakter?
2. Jaka jest geneza wartości, ich źródła i mechanizmy powstawania?
3. Jakie są kryteria wartościowania i oceny?
4. Co oznacza klasyfikacja wartości?
5. Na czym polega hierarchia wartości, a w szczególności pojęcie wartości najwyższej (*summum bonum*)?

1 Zob. A.J. Noras, *Historia neokantyzmu*, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2012, s. 453 i nast.

6. Jaki jest status ontologiczny i epistemologiczny wartości?
7. Jakie są historyczne, społeczne, psychologiczne i kulturowe sposoby funkcjonowania wartości?

Przyjęty katalog problemów aksjologii wyznacza treść historycznych analiz zawartych w poszczególnych rozdziałach pracy. Jednocześnie z założonym z góry ujęciem problemów filozofii wartości wiąże się współczesna perspektywa prezentacji poglądów poszczególnych myślicieli. W związku z tym nieuchronne stają się przerysowania niektórych zagadnień i relatywne pomniejszenie pozostałych. Wydaje się, że w ten sposób można najlepiej przybliżyć najistotniejsze wątki historii filozofii wartości.

Choć pod względem historycznym aksjologia i prakseologia są ze sobą ściśle powiązane, gdyż obie w pewnym sensie realizują Kantowskie hasło prymatu rozumu praktycznego, to jednak w książce dominuje problematyka aksjologiczna, zaś problematyka prakseologiczna stanowi tylko dodatek. Wynika to bardziej z fundamentalnego znaczenia problematyki aksjologicznej, odnoszącej się do podstawowych dla ludzkiej egzystencji wartości, celów i norm moralnych, które mają wpływ na ludzkie postępowanie. Podstawowe założenie jest takie, że właśnie to, co uważamy za wartościowe i pożądane, ma wpływ na nasze decyzje, zachowania i relacje z innymi ludźmi. W związku z tym problematyka aksjologiczna znajduje się w centrum zainteresowania wielu dziedzin nauki, takich jak etyka, filozofia, psychologia czy socjologia. Natomiast problem prakseologiczny dotyczy sposobu, w jaki ludzie realizują swoje cele i wartości w praktyce, czyli jak podejmują decyzje i wykonują działania, aby osiągnąć swoje cele i zaspokoić swoje potrzeby. Problematyka prakseologiczna jest ważna i nieodłączna od problematyki aksjologicznej, jednak często jest traktowana jako jej dodatek, ponieważ skupia się na sposobach realizacji wartości i celów, które zostały już określone.

Z tak postawionego celu wynika struktura rzeczowa pracy. Składa się ona z czternastu rozdziałów prezentujących poglądy twórców filozofii wartości. O kolejności rozdziałów decyduje przyjęty historyczny porządek wykładu, który zaleca w pierwszej kolejności przedstawiać poglądy najwcześniejsze i najbardziej podstawowe, a dopiero później opinie powstałe w reakcji na wcześniejsze stanowiska.

W pierwszym rozdziale omawiamy terminologię i genezę problematyki aksjologicznej w ujęciu historycznym. Staramy się udzielić odpowiedzi na pytania, czym jest aksjologia i jakie są jej możliwe znaczenia. Pragniemy pokazać, że w dawniejszej tradycji filozoficznej określenia „dobro” używano do nazwania tego, co dzisiaj nazywamy wartością. Dlatego niezależnie od terminologii obecna problematyka wartości ma źródła w klasycznej filozofii dobra i różnorodnie kształtowała się w historii filozofii do czasów współczesnych.

W kolejnych rozdziałach przybliżamy poglądy poszczególnych twórców filozofii wartości. Rozdziały drugi, trzeci i czwarty zawierają omówienie stanowisk przedstawicieli neokantowskiej szkoły badeńskiej. Rozdział piąty prezentuje nowatorskie podejście filozofii życia zainicjowanej przez Friedricha Wilhelma Nietzschego. Rozdziały od szóstego do dziesiątego odnoszą się do zagadnienia rozwoju problematyki aksjologicznej stymulowanego przede wszystkim fenomenologią. Tematyka pracy koncentruje się na filozofii europejskiej, jednak uwzględnia też inspirowane myślą kontynentalną początki anglosaskiej analitycznej filozofii wartości (rozdział jedenasty). W rozdziale dwunastym przedstawiamy stanowiska najważniejszych przedstawicieli aksjologii w Polsce. Dwa ostatnie rozdziały – trzynasty i czternasty – dotyczą prakseologii.

Główną tezę tej pracy można sformułować w postaci następującego twierdzenia: początki współczesnej aksjologii, choć stanowią pewne odbicie debat toczących się w historii filozofii, wnoszą do współczesnych dyskusji aktualne ujęcia oraz nową terminologię. Przyjęta

metodologia badań odpowiada celowi oraz przedmiotowi pracy. Historyczna analiza pojęciowa problematyki wartości polega na podziale poszczególnych poglądów i stanowisk na ich pojęcia składowe oraz na badaniu każdego z osobna. Zadanie postawione w pracy sprowadza się do tego, by pokazać wewnętrzną strukturę, a przede wszystkim historyczną dynamikę rozwoju współczesnej aksjologii, jej podstawowe założenia, powiązania i zależności między poglądami poszczególnych myślicieli. Analiza ma na celu prześledzenie struktury i dynamiki omawianej dyskusji pod kątem konsekwencji i wewnętrznej spójności. Wnioski płynące z analizy zostały omówione w komentarzu.

Cel pracy wyznacza również zakres materiałów źródłowych, na podstawie których powstała niniejsza książka. Posiada ona z założenia charakter źródłowy. Omawiamy w niej poglądy aksjologiczne, przede wszystkim odwołując się do dzieł źródłowych, a także do komentarzy pochodzących z literatury przedmiotu. Doboru materiałów dokonaliśmy z uwzględnieniem kryterium osobowo-przedmiotowego. Bibliografia zawiera wykaz wybranych tekstów źródłowych oraz wykorzystanych opracowań.

Niniejsza publikacja nie stanowi wyczerpującego ujęcia zagadnienia filozofii wartości, nie prezentuje problematyki aksjologii i prakseologii w sposób całościowy. Koncentruje się na podstawowych aksjologicznych kategoriach pojęciowych, takich jak wartość, powinność i ważność. Wyznaczają one perspektywę, w której została ujęta problematyka aksjologii i prakseologii.

Na zakończenie chciałbym wyrazić wdzięczność Rodzinie Zmarłego śp. prof. dr. hab. Andrzeja J. Norasa za udostępnienie materiałów, a przede wszystkim za zgodę na publikację notatek do wykładu. Jestem wdzięczny recenzentowi dr. hab. Leszkowi Kopciuchowi, prof. UMCS, za wszystkie uwagi i komentarze do skryptu, który stał się podstawą niniejszej książki. Dziękuję kolegom: prof. dr. hab.

Piotrowi Łaciakowi oraz dr. hab. Dariuszowi Bębnowi, prof. UŚ, za uwagi i sugestie, które przyczyniły się do wzbogacenia niniejszej pracy. Serdecznie dziękuję również koleżance dr Alicji Pietras za wnikliwą lekturę wybranych fragmentów książki. Szczególne wyrazy wdzięczności za bardzo skrupulatną redakcję tekstu należą się redaktor Joannie Szewczyk.

Tomasz Kubalica

Indeks osób

- Arystoteles 21, 25–29, 42, 113, 154, 185, 194
- Baranowska Małgorzata 112–113, 185
- Bogdanow Aleksandr 173
- Borzym Stanisław 153, 185
- Bourdeau Louis 172, 185
- Brentano Franz 89–98, 185, 101, 190, 193
- Buczyńska-Garewicz Hanna 90–91, 96–97, 102, 110, 186
- Chudy Wojciech 16, 186
- Ehrenfels Christian von 98–100, 103–104, 186
- Elzenberg Henryk 164–170, 186, 197
- Espinás Alfred 172, 186
- Galarowicz Jan 110, 186
- Galewicz Włodzimierz 90, 185
- Garewicz Jan 47, 78, 110, 141, 187, 195
- Gasparski Wojciech 172, 181, 187
- Hartmann Eduard von 19
- Hartmann Nicolai 91, 110, 133–144, 186, 187, 193
- Heidegger Martin 39, 62, 83, 84, 106, 187
- Heinz Marion 55, 188
- Hostyński Lech 167, 188
- Hume David 33–36, 113, 188, 191, 194
- Ingarden Roman 18, 106, 113, 115–131, 188, 194
- Jaspers Karl 72, 80–82, 85–86, 189
- Kant Immanuel 35–38, 47, 55, 62, 137, 154, 188–189, 193
- Kloc-Konkołowicz Jakub 38, 189
- Knapik Tomasz 151, 152, 154, 155, 156, 157, 158, 190
- Kotarbiński Tadeusz 178–182, 190
- Kraus Oskar 89, 90
- Krzemieniowa Krystyna 40, 54, 64, 195
- Kubalica Tomasz 14, 58, 194
- Kuderowicz Zbigniew 73, 190
- Lapie Paul 19, 20, 190

- Lotze Rudolf Hermann 20, 40, 44–48, 61, 190, 193
- Maciejczak Marek 91, 190
- Marx Karol 43, 191
- Meinong Alexius 90, 98, 100–104, 191
- Mises Ludwig von 89, 171, 173–177, 191
- Mizdrak Inga 105, 192
- Moń Piotr 102, 192
- Moore George Edward 35, 101, 146–150, 159, 163, 185, 192
- Nietzsche Friedrich Wilhelm 12, 72–87, 187, 189–190, 192, 197
- Noras Andrzej J. 10, 134, 135–137, 138–144, 192
- Pachciarek Paweł 53, 193
- Pester Reinhardt 46, 193
- Pfänder Alexander 106
- Platon 21–24, 46, 77, 193, 194
- Porębski Czesław 89, 193
- Prichard Harold Arthur 146, 147
- Prusik Waldemar 111, 193
- Puzynina Janina 17, 193
- Rashdall Hastings 146
- Rickert Heinrich 10, 20, 58, 59–71, 113, 151, 194, 197
- Ross William David 146, 147
- Scheler Max 78–79, 91, 105–114, 121, 136, 168, 186, 194–195
- Schnädelbach Herbert 40, 44, 48, 54, 64, 195
- Šimo Halina 182, 195
- Starzyńska-Kościuszko Ewa 20, 21, 76, 86, 108, 110, 195
- Stróżewski Władysław 20, 30, 31, 33, 35, 38, 39, 113–114, 196
- Tatarkiewicz Władysław 113, 158–164, 194, 196
- Twardowski Kazimierz 90, 101, 102, 196, 197
- Tyburski Włodzimierz 164, 197
- Windelband Wilhelm 10, 20, 46, 49–56, 62, 66, 151, 197
- Wiśniewski Ryszard 162, 163, 197
- Wojtyła Karol 105, 197
- Znаниеcki Florian 151–158, 185, 198
- Zwoliński Zygmunt 134, 195, 198

Andrzej J. Noras
Tomasz Kubalica

The Origins of Modern Philosophy of Value Notes for a Lecture in Axiology and Praxeology

Summary

The submitted book summarises and completes the didactic content of the Axiology and Praxeology lecture, which we used to give alternately with the late Professor Andrzej J. Noras. The publication of our lecture notes is possible thanks to the kind permission of his family. It is a summary of our long-term scientific and didactic cooperation.

The subject matter of this work is the origins of the modern axiological school of thought. Although it is preceded by an extensive historical introduction to the subject of value, the study concentrates on analysing and commenting on the basic assumptions of the fundamental concepts of the philosophy of value at the turn of the nineteenth and twentieth centuries, when the term and the concept of value were shaped in the fire of philosophical discussion, mainly by the Neo-Kantian Baden School.

Providing the student with a synthetic source of scientific knowledge is the main objective of the work. Like an academic textbook, the script is intended as a starting point for further reading and studying in the field. Therefore, an essential task was the presentation of axiology and praxeology from the perspective of the classical questions of the philosophy of value and the problems of their understanding. The aim was to clarify the concept of value as the ultimate determinant of our thoughts and actions. This study aims to show the historical dynamics of the development of the axiological problem and the interrelations and interdependencies between its various authors. In the process, we have sought answers to the

following fundamental questions from the point of view of a selection of authors, namely:

1. What are values, and what is their nature?
2. What is the genesis of values, their sources and mechanisms of formation?
3. What are the criteria for evaluation and assessment?
4. What is meant by the classification of values?
5. What is the hierarchy of values, particularly the concept of the highest value (*summum bonum*)?
6. What is the ontological and epistemological status of values?
7. What are the historical, social, psychological and cultural modes of operation of values?

The adopted catalogue of axiological problems determines the content of the historical analyses in each work chapter. At the same time, the pre-conceived view of the problems of the philosophy of values is linked to the contemporary perspective of the presentation of the views of individual thinkers. As a result, an exaggeration of some issues and a relative diminution of others are inevitable. It seems this is the best way to bring together the most relevant strands of the history of the philosophy of values.

The structure of the content of the work is derived from such a stated aim. The work consists of fourteen chapters. In each chapter, the views of the founders of the philosophy of values are presented in the proposed historical and problematic order. The order of the chapters is determined by the historical order of the lecture, which recommends the discussion of the earliest and most fundamental views first, and, only later, the opinions developed in reaction to the earlier positions.

The first chapter attempts a historical presentation of the terminology together with the genesis of the axiological question. The second chapter is an attempt to answer the question of what axiology is and what its possible meanings are. Above all, however, we try to show that, regardless of

the terminology, the problem of values has classical origins and has taken different forms in the history of philosophy up to the present day.

The following chapters aim to discuss the views of individual contributors to the philosophy of values. Chapters two, three and four discuss the positions of the Neo-Kantian Baden School. Chapter five presents the innovative approach to the philosophy of life initiated by Friedrich Wilhelm Nietzsche. Chapters six to ten present the development of the axiological problem, inspired primarily by phenomenology. The focus is on European philosophy, but the continental-inspired origins of the Anglo-American analytic philosophy of value are also considered (chapter eleven). The twelfth chapter presents the positions of the representatives of axiology in Poland. The last two chapters - the thirteenth and the fourteenth - are devoted to praxeology. The book is accompanied by an appendix containing a list of the prominent representatives of axiology and praxeology discussed in the book.

The central thesis of this work can be formulated as follows. Although the origins of modern axiology reflect some of the past debates, they bring an utterly up-to-date framework and new terminology to contemporary discussions. The research methodology adopted is appropriate to the aim and subject of the study. The historical-conceptual analysis of the problem of values consists of analysing the different views on values.

The task of the work is to show the internal structure and, above all, the historical dynamics of the development of modern axiology, its basic assumptions, connections and relations between individual thinkers. The analysis aims to trace the structure and dynamics of the discussion in question regarding consistency and internal coherence. The conclusions drawn from the analysis are discussed in the commentaries.

Redaktor
Joanna Szewczyk

Projekt okładki
Tomasz Kipka

Korekta
Marzena Marczyk

Łamanie
Małgorzata Pleśniar

Redaktor inicjujący
Anna U. Piłśniak

Copyright © 2023 by Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

<https://orcid.org/0000-0002-4150-2766>

<https://orcid.org/0000-0001-7585-7138>

Geneza współczesnej filozofii wartości :
skrypt do wykładu z aksjologii i prakseologii /
Andrzej J. Noras, Tomasz Kubalica.
Wydanie I. – Katowice : Wydawnictwo
Uniwersytetu Śląskiego, 2023

<https://doi.org/10.31261/PS.229>

ISBN 978-83-226-4338-9

(wersja drukowana)

ISBN 978-83-226-4339-6

(wersja elektroniczna)

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
<https://wydawnictwo.us.edu.pl>
e-mail: wydawnictwo@us.edu.pl

Druk i oprawa
volumina.pl Sp. z o.o.
ul. Księcia Witolda 7–9
71-063 Szczecin

Wydanie I. Ark. druk. 12,75. Ark. wyd. 9,5. Papier offset 90 g. PS 229.
Cena 29,90 zł (w tym VAT)

Niniejsza publikacja zawiera jednocześnie syntezę i uzupełnienie treści dydaktycznych przekazywanych w ramach wykładów z aksjologii i prakseologii. Dzięki rokrocznym aktualizacjom zgodnie z bieżącą wiedzą o wykładanym przedmiocie, ostatecznie przyjęła ona kształt zrecenzowanego podręcznika akademickiego. Można ją traktować jako wynik projektu naukowo-dydaktycznego podjętego przez autorów w ramach prowadzonych naprzemiennie zajęć dydaktycznych z aksjologii i prakseologii.

Studium, poprzedzone obszernym historycznym wprowadzeniem do zagadnienia wartości, koncentruje się na analizie i komentarzu dotyczącym podstawowych założeń najważniejszych koncepcji filozofii wartości z przełomu dziewiętnastego i dwudziestego wieku, kiedy termin i pojęcie wartości kształtowały się w ogniu filozoficznej dyskusji, głównie za sprawą neokantowskiej szkoły badeńskiej.

Zasadniczym celem autorów było ukazanie aksjologii i prakseologii w perspektywie klasycznych zagadnień filozofii wartości i problemów związanych z ich rozumieniem. O kolejności rozdziałów zdecydował przyjęty historyczny porządek wykładu, zgodnie z którym najpierw zaleca się omawiać poglądy najwcześniejsze i najbardziej podstawowe, a dopiero później opinie powstałe w reakcji na te stanowiska. Historyczna analiza pojęcia problematyki wartości polega na podziale poszczególnych poglądów i stanowisk na ich treści składowe oraz na badaniu każdego z osobna. Zadanie postawione w prezentowanej pracy zasadza się na tym, by pokazać wewnętrzną strukturę, a przede wszystkim historyczną dynamikę rozwoju współczesnej aksjologii, jej podstawowe założenia, powiązania i zależności między poszczególnymi myślicielami.

Cena 29,90 zł (w tym VAT)

ISBN 978-83-226-4339-6

9

788322 643396

Więcej o książce

